

РИО - БУРГАС

Текстът се прочита два пъти от учител по български език и литература. Учениците нямат право да водят бележки по време на четенето. На дъската се записва дидактическата задача.

Времето за работа след прочитането на текста е 120 минути.

Дидактическа задача: *Направете преразказ на текста от името на неутрален разказвач.*

ПАСПОРТНА ПРОВЕРКА

Откъс от пътеписа на Георги Данаилов
„До Чикаго и назад – сто години по-късно“

Винаги съм се притеснявал, когато ми проверяват паспорта. Където и да е. И не знам защо, започвам да се чувствам за нещо виновен, гузен, напласен. Стои някакъв човек, държи в ръцете си моя документ, поглежда ме изпитателно и аз се свивам. Сега ще се разкрие нещо нередно, сега ще бъда разобличен веднъж завинаги.

[...] Така беше преди тринадесет години, но и сега, когато самолетът започна да се снишава над Чикаго, пак имаше защо да се притеснявам. Работата беше, че американският чиновник, който проверява паспортите на границата, е упълномощен с особено големи права. Независимо от срока на входната виза той е човекът, който разрешава окончателния престой в Щатите. По свое усмотрение може да го съкрати или да го удължи, но още по-лошо – може и да откаже вход в Щатите. Всичко това е предварително упоменато във формулярите, които се попълват за американска виза. Там пише нещо от рода, че при новопоявили се обстоятелства може да ви бъде отказан приемът в САЩ независимо от това, че сте получили входна виза. Мисълта, че зависи от благоразположението на един неизвестен чиновник, не действаше ободрително и така или иначе сърцето ти остава свито, докато не мине и последната проверка.

Предупредителните надписи светнаха. Стюардесите обходиха пътниците и подканяха тези, които са забравили да изправят облегалките си, да го сторят. Виновниците отговаряха: „Сори!“

Кацнахме. Всички започнаха да ръкопляскат. Хубав обичай, аплодират се пилотите, на които си доверил живота си.

И ето ни отново пред паспортната проверка. Наредихме се с жена ми на една опашка. На гишето възрастен американски чиновник със строго изражение и големи очила спокойно и педантично си гледаше работата.

- Този не ми е много симпатичен – каза жена ми.
- И аз така мисля – съгласих се веднага аз.

И крадешком се преместихме на друга опашка. На новото гише проверяваше млад човек, който поне се усмихваше. Той прегледа набързо паспортите и попита откъде сме. Сякаш не беше видял надписите.

- От България.

Честна дума, уважаеми Алеко Константинов, този отговор не предизвика никакво смущение у младия американец, той само кимна разбиращо и повече не попита за нашата народност. Вместо това обаче зададе въпрос, който винаги ме е карал да се чувствам неловко:

- Вие какво работите?

Замислих се, погледнах жена си. Чиновникът търпеливо чакаше отговора. И докато аз трескаво обмислях какво точно да му кажа, жена ми не се стърпя и ме издаде:

- Той е писател.

Пред мен лично тя рядко е правила такова признание. Чиновникът го прие, после на лицето му се появи усмивка и той лукаво попита съпругата ми:

- А добър писател ли е?

Това вече беше прекалено. Аз започнах да вдигам рамене, да разпервам безпомощно ръцете си, да клатя глава наляво и надясно, но жена ми пак ми се притече на помощ и слава богу, малко небрежно каза:

- Да, да!

Тогавя последва нещо, което никога не бях очаквал. Чиновникът отвори паспорта ми, разчете, макар и трудно, името ми, усмихна се възможно най-очарователно и възкликна:

- О-у! Но аз съм чувал това име!

И понеже забеляза, че писателят го гледа много тъпо, добави уверено:

- Да, да!

Той излъга толкова артистично, че аз за малко да му повярвам. Излъга с явно удоволствие и след това заяви, че искрено съжалява, дето нищо не е чел от мене, но това се дължало само на печалното обстоятелство, че не знае български език. След това отново стана делови:

- Нали не пренасяте наркотици или пък случайно оръжие.

- Не, за бога!

- И, разбира се, не носите месни продукти, защото те се забранени поради медицински съображения.

- Не, не!

- А алкохол?

- Алкохол носим.

- Но малко – каза той.

- Малко – потвърдихме ние.

Той удари печатите, закачи листчетата за паспортите, даде ни някакво картонче, с което уведомяваше митническия чиновник, че не е необходимо да ни подлага на проверка, и ни пожела приятно прекарване в Америка.

Визите, които бяхме получили в София, важаха за три месеца. Когато си отворихме паспортите, видяхме, че това момче ни е удължило срока на шест месеца!